

Preglau, Jure: **Pogoltni zmaj**.

Ilustr. Katerina Kalc. Hlebce: Založba Zala, 2022, 26 str.

| C – B stopnja

| zماji (bajeslovna bitja) | požrešnost | sladoled | vasi | vaščani | strah | sladice | plastelin | prevare | praznovanje

Humorna, duhovita, malo poučna pravljica o tem, kako so v vasi pod goro ljudje prav lepo živeli, dokler se v goro ni naselil zmaj. Ta je od ljudi zahteval vse več sladoleda ... Otroci so bili tisti, ki so na koncu zmaja nahranili tako, da je zapustil goro. Pravljica, ob kateri se bralcu lahko pocedijo sline po sladoledu ... in po še več podobno prikupnih pravljicah. 😊

Spodbude za branje:

Pojasnim besedo *pogolten*: *ki čuti, ima veliko željo po jedi*; požrešen. (Kadar kakšne besede ne poznam, pogledam v Fran.si.)

Pogovorimo se, kaj je *zmaj*: v pravljicah *hudobna krilata žival z eno ali več glavami, levjimi kremplji in kačjim repom, ki navadno bruha ogenj*: zmaj čuva grad; odsekati zmaju glavo; pastir je premagal zmaja; strašen, velik zmaj; rjove kot zmaj; dvoglavi zmaj.

Pozanimam se: Kdo ima rad sladoled? (Jaz sem prav pogoltna, ampak se brzdam, ker vem, da bi me bolel trebušček, če bi ga pojedla preveč.)

Pravljico preberem. Skupaj jo obnovimo ob ilustracijah.

Pravljico preberem še enkrat tako, da nekatere besede zamenjam (napačno branje). S tem preverjam, koliko so si pravljico zapomnili in jih z napačnimi besedami zabavam.

Pogovarjamo se: *Kako so živeli ljudje v majhni vasi pod goro? Kdo se je naselil v goro? So se vaščani bali? Kaj je hotel zmaj? Kje vse so ljudje iskali sladoled, da so ga pred zmaja lahko naložili cel kup? Ga je zmaj hitro pojedel? Kako se je slišalo, ko ga je pogoltnil? (Mljask!) Je zmaj še zahteval sladoled? Kako je zarjovel? (Hočem še!) So ljudje še imeli sladoled? Česa se je spomnila neka deklica? Katere sestavine so zbrali, da so naredili sladoled? In kako so ga*

naredili? Kaj pa zmaj? Je bil zadovoljen, ko ga je pogoltnil? Česa se je spomnil deček, ker ljudje niso imeli več sladoleda niti sestavin zanj? Kako se je počutil zmaj, ko je pogoltnil celo goro sladolednih dobrot iz plastelina? Koliko vode je popil? Kaj so ljudje slišali vso noč? Je bil zjutraj zmaj še v gori? Kaj prirejajo vaščani vsako leto v spomin na ta dogodek?

Razmišljamo: Kdo v vasi se je pogumno lotil reševanja težave? Kakšni so otroci? (Domiselni, bistri, pogumni, sodelovalni, delovni.)

Kdo med nami ima rad sladoled? Pogovorimo se tudi o tem, da mi ne pojemo *gore sladoleda*, ker bi nas sicer bolel trebuh.

Nadaljnje spodbude:

Opazujemo besedilo: zakaj so nekatere besede napisane z večjimi črkami? (Npr. ZMAJ, HOČEM ŠE ... idr.)

Razumevanje in občutenje pravljice poglobimo z gibanjem; prebiram besedilo, otroci pokažejo, kaj se dogaja: ljudje so prestrašeno pogledovali proti gori, brezglavo so tekali od hiše do hiše ... zmaj rjove in bruha ogenj itd.

Nekaj ključnih ilustracij fotokopiram in prosim otroke, da jih postavijo v (pravi) vrstni red. Ob njih pripovedujejo. (Pozorna sem na morebitne spremembe, ker mi lahko pokažejo, kako otroci dojemajo pravljico.)

Iz plastelina izdelamo »goro sladolednih dobrot«.

»Goro sladoleda« lahko izdelamo tudi iz papirja (kup zmečkanega papirja).

Manj zahtevna likovna dejavnost pa je, da otroci narišejo vsak svojega zmaja iz pravljice. (Opazujem ilustracije: kdo je narisal zmaja, ko golta sladoled, kdo pa, ko bruha ogenj idr.).

Poiščemo recept za izdelavo pravega domačega sladoleda; v kakšni kuharski knjigi ali na spletu.

Na družinskem bralnem srečanju na koncu razdelimo sladoled (npr. lučke ali kornete) in jih pojemo. Pripravimo si praznik sladoleda! Toda pred praznovanjem nekatere omenjene spodbude otroci s svojimi (starimi) starši rešujejo skupaj, npr.:

- ugotavljajo napačno prebrane besede;
- postavljajo ilustracije v (pravi) vrstni red;
- iščejo rešitve, kako bi nasitili pogoltnega zmaja in ga odgnali ...;
- če zmaja izženemo iz svojega kraja, potem najbrž dela težave kje drugje; prava rešitev bi bila torej prevzgojiti zmaja, odvaditi ga požrešnosti ... kako, s predlogi na plan!;

- bi bila rešitev, da zmaja prestavimo v drugo pravljico, kjer ima drugačne lastnosti? (V domišljiji je vse mogoče!)
- pozorni smo, ali so predlogi otrok drugačni od predlogov odraslih. Predvsem pa gre za sodelovanje! Otrok in njegov (stari) starš sta v vsakem primeru zmagovalna dvojica!

mag. Tilka Jamnik